

Kuopion kaupunki, kasvun ja oppimisen palvelualue, varhaiskasvatuspalveluiden ohjausryhmä

Kannanotto kaupungin erityispäivähoidon järjestämistä koskeviin suunnitelmiin

Haluamme ilmaista huolestamme erityistä tukea tarvitsevien lasten tulevaisuudesta Kuopion päivähoitossa. Kaupungin syksyllä kaavailemat erityispäivähoidon uudelleenjärjestelyt ovat tulleet vanhemmille yllätyksenä. Tähän saakka erityistä tukea tarvitsevat lapset ovat sijoittuneet joko lähipäiväkotiin (tarvittaessa avustajan kanssa), integroituun erityisryhmään tai erityisryhmään. Kuopiossa on ollut hyvin toimivat integroidut päivähoiton erityisryhmät, joissa on ollut ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö, toimintaan sopiva välineistö sekä hyvä kasvuympäristö. Nyt näitä erityisryhmiä ollaan lakkauttamassa ja erityistä tukea tarvitsevat lapset ollaan siirtämässä lähipäiväkoteihin ja uusiin alueellisiin sisarusryhmiin. Integroiduissa erityisryhmissä lapset ovat toimineet yhdessä niin sanotusti tavallisten lasten kanssa useiden ammattilaisten ohjaamina normaalia pienemmissä ryhmissä.

Haluamme korostaa, että inklusiivisessa kehityssuunnassa on paljon hyvää ja suurelle osalle lapsista se sopii mainiosti. Olemme kuitenkin huolissamme siitä pienestä osasta lapsia, joiden kehitys vaarantuu suuressa lapsiryhmässä. Muun muassa osa autistisista ja kehitysvammaisista lapsista, joilla on aistiyliherkkyksiä, ei pysty toimimaan suuressa ryhmässä. Suurissa tavallisissa ryhmissä valtava melutaso, tapahtumien ja ärsykkeiden määrä sekä lapsen oman henkilökohtaisen tilan puute voivat aiheuttaa haasteellista käyttäytymistä, kehityksen taantumista tai eristäytymistä – pahimmillaan jopa väkivaltaista käyttäytymistä itseä tai toisia kohtaan. Ihmettelemme suunnattomasti, eikö integroitua pienryhmätoimintaa jää vaihtoehdoksi sitä tarvitseville?

Onko uudessa mallissa huomioitu erityistä tukea tarvitsevien lasten oikeus tulla ymmärretyksi käytössään olevalla kommunikointitavalla, olipa se sitten puhuttu kieli, viittomakieli tai vaikkapa tukiviittomien tai kuvakommunikaation käyttö? Onko erityislapsiin tottumattomalla henkilökunnalla riittävää osaamista ja aikaresurssia tähän? Erityistä tukea tarvitseva päivähoitoikäinen lapsi vasta harjoittelee kommunikointitapojaan ja ansaitsee hyvän yksilöllisen kommunikaatio-opetuksen. Erityistä tukea tarvitsevat lapset tarvitsevat muutenkin päivän mittaan aikuisen yksilöllistä ohjausta paljon enemmän kuin muut. Onko tämä huomioitu henkilökuntamäärässä esimerkiksi hoitaja- tai avustajaresurssissa? Jakautuuko erityisryhmistä vapautuvan henkilökunnan osaaminen alueellisesti tasa-arvoisesti kaikille lapsille? Vuosikausien aikana hankittua erityislapsiosaamista kun ei omaksuta yhdessä yössä. Jos ja kun erityislapset jaetaan lähipäiväkoteihin, kuinka heille taataan mahdollisuus myös vertaisiin ystäviin?

Olemme kyllä tietoisia siitä, että varhaiskasvatuslaki on muuttumassa elokuun alusta alkaen, mutta Kuopion kaavailemat muutokset eivät selity meille lakimuutoksella. Miten esimerkiksi erityistä tukea tarvitsevien lasten sijoittamista uusiin alueellisiin sisarusryhmiin perustellaan? Ja jos päivähoiton muutokset eivät ole säästötoimi, miksi ihmeessä resurssikerroinmäärittely puretaan? Ilmoitusluontoisen tiedoksiannon sijaan olisi ollut toivottavaa keskustella asioista avoimesti ja osallistaa perheitä päätöksentekoon lastensa asioissa. Uusi varhaiskasvatuslaki tämän jatkossa turvannee.

Kuopiossa 13.5.2015

Leijonaemot ry:n Kuopion vertaisryhmä
Pohjois-Savon Neurologiset erityisvaikeudet ja Autismikirjoyhdistys Eijsveikeet ry